

Organiseer een cleanup

Wat is een cleanup?

Tijdens een cleanup ga je met een groepje mensen aan de slag om in de natuur, in een deel van je wijk, of langs een berm of waterkant afval op te ruimen.

Waarom zwerfvuil rapen?

Zwerfvuil hoort niet thuis in de natuur. Het brengt schade toe aan dieren, aan water en aan de bodem. Helaas belanden er elke dag nog flesjes, blikjes, verpakkingen en ander afval op straat, in bermen, langs waterkanten en in rivieren. Met name plastic afval is een probleem, omdat plastic niet afbreekt, maar in steeds kleinere stukjes uit elkaar valt. Zo ontstaan micro-plastics: onzichtbare stukjes plastic die overal in het milieu terechtkomen. In het water worden microplastics door vissen en andere dieren opgegeten, en kunnen zo uiteindelijk ook weer op ons bord terechtkomen.

Zwerfvuil rapen is een mooie manier om de natuur of je wijk schoon te houden, en te zorgen voor een gezonde leefomgeving. Wanneer je tijdens de cleanup het afval registreert (bijvoorbeeld met behulp van de app Litterati), wordt belangrijke informatie verzameld over de herkomst van zwerfvuil en kan het aan de bron worden aangepakt.

Afval rapen is niet alleen een praktische manier om bij te dragen aan een beter milieu, het is ook een daad van aanbidding. Door het schoonhouden van de natuur en het voorkomen van vervuiling door afval, eer je de Schepper. Een cleanup organiseren is zorg voor de schepping in de praktijk!

Handleiding

In deze handleiding vind je praktische aanwijzingen voor het organiseren van een cleanup. Heb je naar aanleiding hiervan nog vragen of opmerkingen, mail dan naar nederland@arocha.org.

1. Mensen

Het organiseren van een cleanup begint met een paar enthousiaste mensen. Ben jij initiatiefnemer? Zoek dan een paar mensen die samen met jou een cleanup willen opzetten. Dit kunnen mensen uit de buurt zijn, uit je kerk, van je (bijbel)kring of je sportvereniging.

2. Locatie

Waar ga je je cleanup houden? Kies een plek waar je graag komt, die goed toegankelijk én veilig is, en waar je makkelijk kunt schoonmaken. Enkele mogelijkheden:

Langs het strand. Plastic in de oceanen is een groot probleem. Niet alleen de grote, zichtbare stukken plastic, maar ook plastic dat in heel kleine deeltjes is afgebroken: microplastics. Voorkomen dat plastic op het strand blijft liggen of in zee terecht komt is dus heel belangrijk!

Langs een rivier. Plastic en ander afval dat in rivieren terecht komt, bereikt uiteindelijk de zee. Daarom is het heel zinvol om de oevers van rivieren schoon te maken.

In de stad (bijvoorbeeld een park, een stuk braakliggend terrein, of een paar straten in een wijk). Een schone stad, zonder zwerfvuil, zorgt voor een prettige leefomgeving. En ook in de stad kan plastic en ander afval schade opleveren voor vogels en andere dieren.

In een natuurgebied. Helaas laten wandelaars en fietsers ook in natuurgebieden afval liggen. Dat hoort er niet thuis en opruimen helpt het gebied gezond en schoon te houden.

Tip: Bepaal niet alleen de plek waar je gaat schoonmaken, maar spreek ook een goed bereikbaar verzamelpunt af. Denk ook na over de route door het gebied.

3. Datum en tijd

De datum voor de World Cleanup Day is 17 september 2022. Maar je kunt natuurlijk ook besluiten op een andere dag een cleanup te organiseren, of dit meerdere keren per jaar te doen. Stel de datum ruim van te voren vast, zodat mensen deze kunnen vastleggen in hun agenda.

De ervaring leert dat je met 1.5 – 2 uur opruimen een heel eind komt. Reken nog wat extra tijd voor een gezamenlijk begin of afsluiting, eventueel met koffie en thee. Organiseer je cleanup bijvoorbeeld van 10.00–12.00u in de ochtend, of van 14.00–16.00u in de middag.

4. Aanmelden World Cleanup Day

Doe je mee aan World Cleanup Day? Meld dan je schoonmaakactie aan bij A Rocha. Je kunt dan ook meteen hesjes bestellen voor de deelnemers (wit met A Rocha logo). Dit kan eenvoudig via de website (www.arocha.nl). Je kunt daarbij ook aangeven of het om een open of gesloten cleanup gaat. Wij zetten elke schoonmaakactie op de kaart en geven de cleanup meteen door via www.worldcleanupday.org.

5. Publiciteit

Als je weet waar en wanneer je cleanup wordt georganiseerd kun je beginnen met het geven van bekendheid aan de schoonmaakactie. Zet een berichtje in het kerkblad, hang posters op, stuur een mail rond of vertel het aan je burens en vrienden. Hulp nodig? Mail naar nederland@arocha.org.

6. Wat heb je nodig?

Handschoenen: laat mensen zoveel mogelijk zelf handschoenen meenemen. Dit kunnen tuin- of werkhandschoenen zijn. Neem er eventueel een paar extra mee voor wie ze zelf niet heeft.

Grijpers: wie zelf een afvalgrijper heeft, kan deze meenemen. Soms is het mogelijk deze te huren of lenen bij je gemeente, of bij een organisatie in je buurt of stad. Doe hier tijdig navraag naar.

Afvalzakken: neem als organisator zelf een rol afvalzakken mee om uit te delen. Het kan handig zijn twee soorten zakken mee te nemen, zodat het afval bij het rapen al kan worden gescheiden. Alternatief: neem emmers mee waarin je het afval verzamelt. Dit is met name handig als je veel klein afval (zoals sigarettenpeuken) raapt. De emmers kun je na afloop legen in een afvalbak.

Iets voor scherpe voorwerpen: soms worden er scherpe voorwerpen gevonden (gebroken glas), waardoor je afvalzak kan scheuren. Neem zo mogelijk iets mee voor de scherpe voorwerpen. Ook hiervoor is een emmer goed bruikbaar.

EHBO-doos: er kan bij het afvalrapen een ongelukje gebeuren, zoals het oplopen van een snijwond. Zorg daarom dat er een EHBO-doos aanwezig is.

Litterati app: met deze app op je telefoon kun je afval fotograferen en registreren. Zo wordt informatie verzameld over de herkomst van zwerfvuil en kunnen bedrijven hierop worden aangesproken.

7. Op de dag zelf

Kom op de afgesproken tijd bij elkaar op het verzamelpunt. Begin met een korte introductie, waarin je uitlegt waarom je gaat afvalrapen, wat de route zal zijn en waar en wanneer iedereen weer bij elkaar komt. Je kunt ook beginnen met een moment van bezinning, stilte en/of gebed waarop je stilstaat bij het belang van onze zorg voor de Schepping.

Ga in groepjes van 2 of 3 schoonmaken. Verdeel eventueel de taken: de een raapt afval en de andere registreert het met de Litterati app.

Kom op de afgesproken tijd weer bij elkaar. Spreek eventueel af in de buurt van een afvalinzamelpunt, waar verschillende afvalbakken zijn. Daar kun je het afval (gescheiden) weggooien.

Tip: maak foto's tijdens de cleanup en deel ze via social media. Gebruik #arocha #cleanup #hartvoordeschepping en #worldcleanupday